

Vladni predlog kolektivne pogodbe za javni sektor ni primeren za začetek pogajanj

Pogajalska skupina reprezentativnih sindikatov javnega sektorja ocenjuje, da je vladni predlog kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS) z dne 6. 2. 2003 nepopoln in slabo pripravljen ter zato ni primeren za začetek pogajanj. To oceno utemeljujemo z naslednjimi dejstvi:

1. Vključevanje normativnega dela v KPJS presega njeno z zakonom o sistemu plač v javnem sektorju določeno vsebino, zato ga je treba iz nje izključiti.
2. V predlogu KPJS niso opredeljeni najnižji

plačni razredi posameznih tarifnih razredov.

3. Za predlagana orientacijska delovna mesta in nazive niso navedeni plačni razredi brez napredovanja. Manjkajo tudi orientacijski nazivi za plačno podskupino C1.
4. V predlogu KPJS ni opredeljen način določanja letnega obsega sredstev za delovno uspešnost. Predlagana delitev sredstev za delovno uspešnost znotraj delovne enote pa nima podlage v zakonu o sistemu plač v javnem sektorju.
5. V predlogu KPJS niso opredeljeni dodat-

ki za manj ugodne delovne pogoje ter dodatki za nevarnost in posebne obremenitve, za njihovo izplačevanje pa je predvidena omejitev, ki ni v skladu z zakonom o sistemu plač.

Pogajalska skupina reprezentativnih sindikatov javnega sektorja poziva vlado, naj do začetka pogajanj o KPJS objavi katalog delovnih mest in nazivov, s katerim glede na 3. točko 47. člena zakona o sistemu plač v javnem sektorju zamuja že več kot štiri mesece.

Bojan Hribar, vodja pogajalske skupine sindikatov javnega sektorja

SKEI zahteva odpravo blokade za pripravo novega plačnega modela

Pogajalski skupini za pripravo sprememb kolektivne pogodbe za dejavnost kovinskih materialov in livarn ter za kovinsko in elektroindustrijo sta marca lani imenovali ožjo strokovno skupino za pripravo predloga novega plačnega modela. O njem naj bi se pogajali obe pogajalski skupini. Začetek pogajanj je blokiran zaradi stališča delodajalskih organizacij, da je treba najprej pripraviti skupna izhodišča za celotno gospodarstvo.

Na zadnjem sestanku ožje strokovne skupine so se predstavniki delodajalcev strinjali s predlogom predstavnikov sindikatov o nadaljevanju dela. Delodajalci bodo tako kot

sindikati pripravili svoj predlog izhodišč novega plačnega modela, ožja strokovna skupina pa naj bi oba predloga usklajevala.

Zaradi tega SKEI poziva organe GZS in Združenja delodajalcev Slovenije, naj odpravijo blokado pogajanj in dovolijo strokovnjakom iz vrst delodajalcev nadaljevati delo.

Kolektivna pogodba za kovinske materiale in livarne ter za kovinsko in elektroindustrijo pokriva približno 100.000 zaposlenih. Tudi zaradi tega je pomembno, da vpliva na oblikovanje skupnih pogajalskih izhodišč.

Drago Gajzer, predsednik SKEI

Sindikat KNG ne bo več čakal

Zaradi zavlačevanja pri podpisu kolektivne pogodbe za kemično industrijo so se Dušan Semolič, Brane Mišič, Janez Justin in Marjan Barl to sredo sestali s podpredsednikom GZS Mirom Sotlarjem. Kot nam je po sestanku povedal Justin, predsednik Sindikata KNG, je Sotlar dal

jasno vedeti, da združenje pri GZS ne bo podpisalo nove kolektivne pogodbe, v katero sta pogajalski skupini soglasno vgradili tudi nov plačni model. Dejal je tudi, da je sedanja ureditev najboljša. GZS je po Sotlarjevih besedah pripravljena podpisati le uskladitev kolektivnih pogodb z novim zakonom o delovnih razmerjih in nič drugega.

Zaradi tega se je Sindikat KNG odločil nadaljevati že začete aktivnosti za zaostroitev sindikalnega boja. Prihodnji teden bodo o tem govorili na tiskovni konferenci. Dne 21. marca pa bodo pred poslopjem GZS na Dimičevi ulici v Ljubljani pripravili protestni shod. Justin pričakuje, da se bodo shodu pridružili tudi drugi sindikati, še posebej industrijski, saj tudi oni občutijo blokado pogajanj o spremembah plačnega sistema.

F. K.

Proti novemu načinu usklajevanja plač

V ZSSS ne sprejemamo zamisli ministra za finance dr. Dušana Mramorja o usklajevanju plač delavcev, ki jih je predstavil na tiskovni konferenci ta torek. Strinjamo se z uravnoteženjem javnih financ, saj vplivajo na inflacijo. Vendar v ZSSS ne bomo pristali, da bi ta cilj dosegali na plečih slabo plačanih delavcev.

Vztrajali bomo, da se dogovorjeni način usklajevanja plač v celoti spoštuje in izvaja. Podatki namreč kažejo, da se plače gibljejo v skladu s produktivnostjo dela. Prav to je razlog, da bomo napovedanemu novemu načinu usklajevanja plač z evropsko inflacijo dosledno nasprotovali.

Pavle Vrhovec

Seja predsedstva ZSSS

Izvoljeni izvršni sekretarji

Na redni seji ta torek je predsedstvo ZSSS soglasno izvolilo nove izvršne sekretarje, razpravljalo o novi sestavi odbora za enake možnosti in komisiji za podeljevanje odličij ter še o nekaj drugih vprašanjih.

ZSSS ima odslej pet izvršnih sekretarjev. To so Metka Roksandić, Brane Mišič, Gregor Miklič, Pavle Vrhovec in Lučka Böhme. **Metka Roksandić** je odgovorna za usmerjanje in koordiniranje pridruževanja Slovenije EU, za sodelovanje delavcev pri upravljanju družb in zavodov ter za podporo ustanavljanju in delovanju delavskih predstavnikov v evropskih svetih delavcev in evropski delniški družbi, za vodenje in koordiniranje mednarodnih projektov, povezanih s pridruževanjem EU ter za področje migracij delavcev in manjšin. V pristojnosti **Braneta Mišiča** sonaloga na področjih mak-

roekonomske politike, razvijanja sistema plač s poudarkom na gospodarstvu, davčne politike in prispevkov ter privatizacije, prevzemov in gospodarskega razvoja. Gregor Miklič je pristojen za področja delovnih razmerij, zaposlovanja, zagotavljanja sistema pravnega varstva in pravne pomoči ter pravnega urejanja razmerij, položaja in pravic delavcev v zvezi z izvajanjem dejavnosti v zasebnem in javnem sektorju in spremljanje druge sistemske zakonodaje. **Pavle Vrhovec** bo skrbel za informiranje in stike z javnostmi, za sodelovanje z mednarodnimi sindikalnimi in drugimi organizacijami ter za pomoč sindikatom, članom ZSSS pri njihovem mednarodnem bilateralnem in regionalnem sodelovanju ter izvajanju projektov. **Lučka Böhme** je pristojna za področje varnosti in zdravja pri delu, so-

cialne varnosti in socialnih zavarovanj, enakih možnosti žensk in moških ter področja poklicnega usposabljanja in izobraževanja. Izvršni sekretarji v času svojega mandata ne bodo smeli opravljati plačanih del za druge institucije, morali pa bodo pomagati predstavnikom Zveze v različnih institucijah in državnih organih.

Odbor za enake možnosti, ustanovljen pred dvema letoma, bo nadaljeval delo tudi v novem mandatu. Sestavljale naj bi ga članice tistih sindikatov, ki to želijo, čeprav je na seji malo za šalo in bolj zares bilo tudi slišati, da bi morali biti v njem tudi predstavniki moškega spola. Prav zagotovo bodo v njem **Majda Medved** (Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije), **Karmen Leban** (Sindikat delavcev GiT), **Petra Hudales – Ružič** (SDTS), **Rosita Zajc** (KŽI), **Romana Oman** (KNG), **Adrijana Golob** (SKEI), **Zdenka Pergar** (SDE), **Breda Erjavec** (SDDO) in **Maša Uran** (Glosa). O svojih kandidatkah bosta odločala še STUPIS in VIR.

Na seji so se načelno dogovorili tudi o sestavi petčlanske komisije za podeljevanje odličij, ki bo delovala v podobni sestavi kot do sedaj, saj bodo v njej trije predstavniki Zveze in dva območnih organizacij. Slednja sta že znana, to sta **Ljubo Cvar** in **Mira Videčnik**, o treh predstavnikih Zveze pa se morajo člani izvršnih odborov posameznih skupin sindikatov (javni sektor, industrija in storitvene dejavnosti) odločiti najkasneje v sedmih dneh.

Pod točko razno je člane predsedstva Dušan Semolič obvestil o kongresu Evropske konfederacije sindikatov v Pragi. Predlog, naj se ga udeležijo trije predstavniki ZSSS, je bil potrjen. Opozoril je še na bližajočo se dan Evrope, ki bo 21. marca in je priložnost, da sindikati opozorijo na nekatere probleme vključevanja v EU.

M. M.

Ali spreminjati eskalacijo?

Piše: Jure Snoj, univ. dipl. ekon.

stotka BDP. Izgovarjanje na neugodne gospodarske razmere za tako visok proračunski primanjkljaj se ne zdi dovolj prepričljivo. Zmanjšanje le-tega z realnim zmanjšanjem delavskih plač pa sploh neljudsko.

Po Dogovoru o politiki plač za obdobje 2002–2004 se bodo izhodiščne plače letos prvič uskladile v avgustu (izplačilo v septembru) za 2,5 odstotka. Če bi inflacija preseгла 2,8 odstotka, bi eskalaciji dodali 0,2 odstotka, kar je skupaj 2,7 odstotka. Inflacija nad 2,6 odstotka se upošteva v celoti. Drugo usklajevanje plač bo decembra, ko se bo od letošnje inflacije odštela avgustovska uskladitev.

Plače v **negospodarstvu** se usklajujejo po formuli: inflacija (5,1 odstotka) x 0,85. Letos bi se tako povečale za 4,3 odstotka. Po Mramorjevem izračunu (evropska inflacija 2 odstotka x 0,85) to znese samo 1,7 odstotka, kar je za 2,6 odstotne točke manj.

Plače v **gospodarstvu** naj bi se povečale za 5,1 odstotka zmanjšano za decembrsko inflacijo (0,5 odstotka), kar pomeni za 4,6 odstotka. Po Mramorjevo bo to le 2 odstotka (kolikor znaša evropska inflacija). Razlika je 2,6 odstotne točke.

Kaj vse to pomeni za **minimalnih plač**? Ker rastejo po formuli inflacija + rast BDP, se bo tudi te povečale manj, kot je sprejeto v Dogovoru o politiki plač za obdobje 2002–2004.

Finančni minister Dušan Mramor je predstavil idejo, da bi **plače indeksirali v skladu z 2-odstotno evropsko** in ne zdajšnjo 7-odstotno slovensko inflacijo. Če želi finančni minister "evropsko" ureditev pri plačah, bi bilo bolj prav, da evropski red uvede pri drugih trošenjih države, ki se izražajo v nenormalno visokem poviševanju cen, ki jih nadzoruje država (komunala, energetika, telefonija ...).

Proračunski primanjkljaj naj bi po prvotnem načrtu letos znašal 0,99 odstotka bruto domačega proizvoda (BDP), v novih svetovnih gospodarskih razmerah pa bi se ob neukrepanju države povzpela na 1,8 odstotka BDP. Po Mramorjevi oceni naj bi država z ukrepi dosegla, da bo primanjkljaj znašal „samo“ 1,3 ali 1,4 od-

Popravek!

S podpisom pod fotografijo v prejšnji številki, na kateri kot predsednik Združenja dramskih umetnikov Slovenije čistim Prešernov spomenik, namigujete, da to delo opravljam namesto Danice Simšič. Iz tega bi nepoučeni lahko razumeli, da se županja ne zanima za kulturo, kar pa ni res. Je prva županja od osamosvojitve, ki je iz proračuna za to prireditev zagotovila 100.000 tolarjev. S tem denarjem smo pokrili organizacijske stroške. Kar pa lopato zadeva, pa tole: tudi če bi Danica Simšič v resnici prišla za lopato, bi jo takoj prevzel, saj sem kavalir.

Marko Simčič

Stanislav Zver, predsednik Sinlesa v Lesonitu

Tujo upravo moti pokončen sindikat

Lesonit iz Ilirske Bistrice je bil pred dobrim desetletjem veliko lesnopredelovalno podjetje. Že kmalu je zašel v krizo in se iz nje izkopal šele po stečaju leta 1997, ko ga je kupil Fantoni iz Udin. V najboljših časih je bilo v njem 1200 zaposlenih, pred stečajem 550, sedaj jih je še 280. In še teh naj bi bilo preveč, saj se je predsednik uprave odločil, da bo v podjetju le še 220 delavcev. Seveda je to v njegovi pristojnosti, le zakone in kolektivne pogodbe mora spoštovati, pravi naš sogovornik.

Lesonit je v 82-odstotni lasti podjetnika iz Udin v Italiji, desetodstotni delež ima Poteza, preostali delež pa je v rokah notranjih lastnikov. Tuji lastnik je kmalu po nakupu posodobil proizvodno linijo za izdelavo plošč, tovarna je tudi ekološko sanirana. Plače prejema zaposleni v roku in v višini izhodiščnih plač po kolektivni pogodbi dejavnosti, tudi regres prejema v največji dovoljeni višini.

Do lani pomladi je uprava spoštovala vse določbe kolektivne pogodbe, takrat pa je prišlo do zasuka. **Bojan Kramar**, sekretar območnega odbora Sinlesa, pravi, da obiskuje podjetje v povprečju vsak teden – razlog so kršitve kolektivne pogodbe. Najpogosteje so problem različni dodatki k plačam in tudi plačilo polurnega odmora med delom. Sedaj je problem v odmeri letnega dopusta, večina zaposlenih je namreč prikrajšana za dva dneva. Predsednik uprave Giorgio Barzazi se je zaradi spora odločil pripraviti nov pravilnik o dopustih.

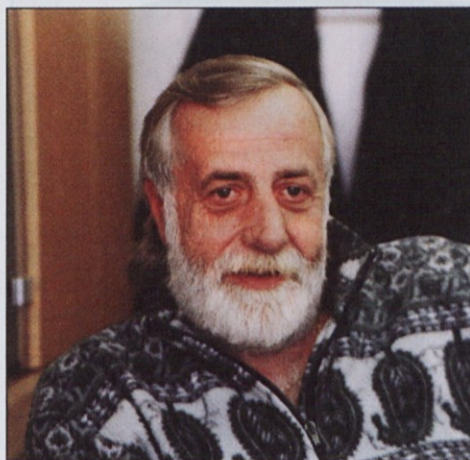
Na naše vprašanje, ali so konec lanskega leta prejeli tudi božičnico, je Zver odgovoril 'da za kazen ne'. Za kazen se je Barzazi odločil zaradi tega, ker so delavci odklonili, da bi delali tudi za božič in novo leto (sindikat jih je pri tem podprl). Za kazen je predsednik uprave sindikatu odvzel še pravico upravljanja počitniški dom v Rabcu in koči na Sviščakih.

In kdaj so se odnosi med zaposlenimi in upravo najbolj zaostri? "Do tega je prišlo julija lani, ko so zaposleni želeli medse povabiti lastnika iz Udin. Za to potezo so se odločili zaradi grdega odnosa predsednika uprave do njih. Da bi pisali Fantoniju, jim je Barzazi prepovedal. Bi mu pa kar sam izročil njihovo povabilo," pravi Zver.

Kako pa v teh razmerah poteka sodelovanje med predsednikom uprave in zaposlenimi? "Prej ni bilo nobenih problemov, sedaj pa se pogovorom malo izmika. Govori le italijansko, vendar ima prevajalko."

V Lesonitu deluje poleg Sinlesa še Pergam. Kakšno je medsebojno sodelovanje? "Na kratko rečeno, sodelovanje ni dobro. Občasno sta oba sindikata na različnih bregovih in uprava lahko to izkorišča. Sinles je Pergam že večkrat povabil na svoje seje, vendar kolegi tega ne sprejemajo in tudi ne vabijo na svoje seje."

Je delo Sinlesa zaradi tega oteženo? "Se kako je oteženo, saj skuša predsednik uprave krivdo za poslabšanje odnosov naprtili sindikatu. Težko je tudi zaradi tega, ker nekakšni janičarji nadzirajo vsak sindikalni korak in mu vse nosijo na nos. Problemi so tudi zaradi neskljenjene pogodbe o pogojih za sindikalno delo. Predsednik uprave nam je lani ponudil povsem nesprejemljiv predlog. Sindikat ga je odklonil in

Stanislav Zver, predsednik Sinlesa v Lesonitu

ponudil svoj predlog, pa je bil zavrnjen. Če bo šlo tako naprej, bo sindikat kriv tudi za odpuščenje delavcev."

Je v zvezi z odpuščanjem kaj znanega? "V začetku februarja se je uprava odločila, da iz poslovnih razlogov odpusti 12 delavcev iz oddelka sekalnica. Nekateri so sklepe prejeli 5. februarja, nekateri pa jih še niso dvignili. Za dva svoja člana se bo Sinles pritožil. Pritožbo bomo utemeljili s kršenjem postopka, določenega v zakonu o delovnih razmerjih. V oddelku sekalnica je namreč delodajalec sklenil odpustiti približno polovico zaposlenih, ne da bi se s sindikatom posvetoval o kriterijih za določanje presežnih delavcev in jih z njim tudi uskladal. Pri tem se Sinles sklicuje na 97. člen

zakona o delovnih razmerjih, ne pa na 96., na katerega se zgovarja predsednik uprave. Sindikat je delodajalcu med drugim predlagal, naj bi v sekalnici uvedli peto izmeno in tako rešili problem 12 presežnih delavcev, vendar je tudi ta predlog naletel na gluha ušesa. Za takšen predlog smo se v sindikatu odločili, ker je dela dovolj in delavcev že primanjkuje. Predsednik uprave je ustno napovedal, da naj bi v Lesonitu ostalo le 220 delavcev in se zato hoče 60 delavcev rešiti na tak ali drugačen način. Neuradno je že znano, da bo kmalu na vrsti 26 delavcev v kaširnici, zatem pa naj bi delo izgubilo še 24 invalidov."

In kaj bo Sinles naredil, če s pritožbo ne bo uspel? "Tožili bomo prek odvetnika Jurija Munih."

Kakšne pa so plače? "Plače so vedno nizke. Predsedniku uprave smo že rekli, da bi se o njih radi začeli pogajati, pa se je zaradi tega le razburil. Da so res nizke, dokazuje približno 30 zaposlenih, ki jim je treba dodajati razliko do z zakonom določene minimalne plače."

So nizke plače povezane s poslovno neuspešnostjo Lesonita? "Po besedah predsednika uprave Lesonit posluje z dobičkom. Podatkov o tem pa nimamo, saj je predsednik sveta delavcev, ki je tudi v nadzornem svetu, na takšnem delovnem mestu, da mora biti poslušen. Opažamo pa, da je v proizvodnji kar precej zastojev in tudi reklamacije so pogoste."

Katera je bila zadnja zadeva, zaradi katere so se na sindikat obrnili zaposleni? "Nekateri so prejeli v podpis nove pogodbe o zaposlitvi. Opozorili smo jih, naj se o podpisu posvetujejo s sindikatom. Obvestilo o tem smo dali tudi na oglasne deske, ki so eno od naših najboljših orožij. Sedaj je na oglasnih deskah med drugim obvestilo, da po 49. členu zakona o delovnih razmerjih, ne glede na spremembo zakona, kolektivne pogodbe ali splošnega akta delodajalca, delavci ohranijo vse pravice, ki so v pogodbi o zaposlitvi zanje ugodnejše."

Franček Kavčič

Mercatorjeva uprava neomajna

Uprava poslovnega sistema Mercator je na novinarski konferenci to sredo poleg poslovnih rezultatov predstavila tudi svoja stališča do obratovalnega časa prodajaln. Član uprave **Aleš Čerin** je dejal, da imajo trgovine ob nedeljah odprte zaradi potrošnikov, ki spreminjajo svoje nakupovalne navade. Ob nedeljah je odprta tretjina prodajaln, v njih dela približno tretjina zaposlenih. Po njihovih izračunih so ob nedeljah njihovi delavci v povprečju delali 72 ur na leto, kar naj bi bilo eno delovno nedeljo mesečno. V njihovem poslovnem sistemu sta dva reprezentativna sindikata: SSTS iz sestave ZSSS in Sindikat trgovine pri Konfederaciji 90.

Predstavniki sindikatov v Mercatorju so pogajanja o dodatku za delo ob nedeljah, čeprav

so na republiški ravni zastala, nadaljevali in podpisali poseben aneks h kolektivni pogodbi. Od 1. januarja letos plačujejo svojim delavcem 60-odstotni dodatek za nedeljsko delo. Čerin je še pristavil, da ga bodo povišali, če se bodo delodajalci in delojemalci na republiški ravni tako dogovorili. Predsednik uprave **Zoran Jankovič** je dejal, da se uprava sestaja s sindikatom enkrat letno. Delavci Mercatorja naj bi bili po rezultatih neodvisne raziskave v svojih službah tudi nadpovprečno zadovoljni, zadovoljstvo jim povečuje še redno izplačilo plač (o njihovi višini Jankovič ni želel razpravljati), regresi, nagrade, dodatna zavarovanja in redna izobraževanja, ki se jih letno udeleži kar 10 000 zaposlenih.

M. M.

Zdravko Židov, predsednik SKEI v Fotoni

Delodajalci se še ne obnašajo drugače

Fotona je delniška družba, nastala iz nekdanje Iskre Elektrooptike. Naš sogovornik v tej firmi dela kot brusilec že 19 let, predsednik SKEI pa je od leta 1996. Podjetje je bilo po razpadu Jugoslavije v kar precejšnjih težavah, sedaj pa se postavlja na trdne noge. Spraševali smo ga zlasti o delu sindikata in soupravljanju. Povedal je, da delniška družba obveznosti do delavcev izpolnjuje v celoti. Tudi za delo sindikata in sveta delavcev ni nobenih ovir.

Iz velike Iskre Elektrooptike, ki je nedavno slavila že 35. letnico obstoja, se je Fotona izvila leta 1994. Takrat je dajalo delo kakšnim 500 zaposlenim, sedaj je v njej še 230 večinoma visoko strokovno izobraženih kadrov. Njeni večinski lastniki so kapitalski sklad in različni pidi, majhen delež ima tudi iskrin holding.

Če je ob ustanovitvi Fotona proizvajala zlasti vojaško opremo, je sedaj bistveno drugače, saj največ dohodka ustvari z opremo za medicino, zobozdravstvo, kozmetiko in telekomunikacijske operaterje. Posebej so pomorni na medicinske laserje. Iz vojaškega programa pa je treba omeniti njihov metrix (razdaljinomer). Zaradi tega dela programa so dokaj povezani s Slovensko vojsko, prek nje pa tudi z njenimi tujimi partnerji.

Podjetje se je v zadnjih letih uspelo prestrukturirati in z novimi proizvodi prodreti na nove trge. Ob ustanovitvi je bila razvojna firma, sedaj pa v njej izdelke za trg sami proizvajajo.

Največje spremembe so se zgodile po prisilni poravnavi, uvedeni leta 1999. Število zaposlenih so tedaj zmanjšali za 170. Takrat so se s pretežno vojaškega preusmerili k civilnim programom. Odločili so se tudi za dokapitalizacijo in zmanjšanje obveznosti do bank. Ob ustanovitvi je imela Fotona tri velike proizvodne stavbe. Eno so takoj prodali Slovenski knjigi, prav sedaj pa pripravljajo prodajo še druge stavbe, saj jim ena zadošča.

Kako v Fotoni soupravljajo? Že leta 1996 se je SKEI v podjetju uspel dogovoriti za volitve v prvi svet delavcev. Dosegel je tudi, da so bili v svet delavcev večinoma izvoljeni predstavniki sindikata. V nadzornem svetu sta predsednik sveta in še en predstavnik zaposlenih.

In kako poteka sodelovanje z upravo? Tričlansko upravo vodi Matjaž Lukač, ki ima oprta vrata za vse zaposlene in se je vedno pripraviljen pogovarjati o njihovih problemih in predlogih. Najpomembnejša so redna mesečna srečanja uprave, sveta delavcev in izvršnega odbora SKEI. Na njih uprava poroča o doseženih rezultatih in načrtih za naprej. Na teh srečanjih se je mogoče pogovoriti tudi o pričakovanih zaposlenih. Za sindikat ni nobenega problema, vedno se je mogoče o vsem dogovoriti, pravi Židov.

Imajo v Fotoni podjetniško kolektivno pogodbo? Seveda jo imajo, podpisali so jo že daljnega leta 1992. Pripravljen je tudi osnutek nove. Na prvi pogled ni veliko spornega, vendar bodo sekretarko SKEI za pravna vpra-

Zdravko Živkov je predsednik SKEI v Fotoni od leta 1996. Pravi, da za sindikat v podjetju ni nobenih ovir, saj je uprava vedno pripravljena na dogovor.

šanja Lidijo Jerkič vseeno prosili za mnenje. O predlogu za zmanjšanje letnega dopusta za starejše delavce so se že dogovorili in bo ostal enak kot dosedaj.

Kako pa je s plačami? V Fotoni se držijo kolektivne pogodbe, običajno so pet do deset odstotkov nad njo. Prej so bile že višje, vendar so se lani dogovorili za desetodstotno zmanjšanje. S predlogom uprave sta soglašala tako svet delavcev kot SKEI. Zaradi manjših poslovnih težav (krize pri prodaji) in bremen odplačevanja preteklih grehov so z zmanjšanjem plač želeli preprečiti novo odpuščanje zaposlenih. Ker se sedaj prodaja spet odpira, so s tem dogovorom očitno uspeli doseči začrtani cilj. Uprava je zaposlenim še obljubila, da bodo bremena preteklosti v dveh letih odplačana. V sindikatu pričakujejo, da bo kmalu več denarja tudi za nabavo modernih strojev, računalniško opremo že posodablajo.

Kolikšne so plače? Povprečje je pri 250.000 tolarjev bruto, kar je seveda povezano z visoko izobrazbeno sestavo (visoko izobrazbo ima kakšnih 60 odstotkov zaposlenih). Posebej pazijo, da nihče ne bi dobil manj od minimalne plače. Zaradi tega Fotona tudi lah-

ko dobi visoko izobražene kadre, ki prihajajo iz naših šol.

Kakšni so drugi prejemki in dodatki k plačam? Regres je vsako leto izplačan v največji dovoljeni višini. Božičnice pred koncem lanskega leta niso dobili. Ker pa je direktor zaposlenim obljubil, da jim bo za izjemne napore pri delu kaj dodal, sedaj čakajo, da bo izpolnil obljubo.

Skladno s kolektivno pogodbo prejemajo delavci tudi vsa nadomestila in dodatke. Prejemajo tudi jubilejne nagrade. Podjetje spoštuje tudi eskalacijo, lani je izplačalo tudi 3250 tolarjev povišice.

Na vprašanje, ali so obdržali tudi počitniške objekte, Židov odgovarja, da so jih prodali. Izkupiček od bungalovov, stanovanj in hišic je šel za krpanje lukenj pri financiranju tekočega poslovanja.

Kako naš sogovornik vidi in občuti delovanje SKEI po majskem kongresu? "Mislim, da se z novim vodstvom spreminja na boljše. Opažam, da novi predsednik Drago Gajzer kar pogosto prihaja v podjetja, prejšnji Albert Vodovnik ni k nam prišel niti enkrat.

Opozorilna stavka v začetku lanskega leta ni bila dovolj dobro organizirana. Bila je le polovičarska in zato SKEI v Fotoni v njej ni sodeloval. Enajst let sem delal tudi v Švici in tam sem spoznal, da se mora tisto, kar sindikat sklene, tudi dosledno uresničiti. Da bi naš sindikat bil še boljši, pa bo treba še veliko delati. Sicer pa sem s sodelovanjem z območno organizacijo SKEI zelo zadovoljen. Prejšnji sekretar Valter Zavec mi je pri sklepanju podjetniške kolektivne pogodbe veliko pomagal."

Kaj članstvo SKEI v Fotoni zlasti pričakuje od svojega sindikalnega predsednika? "Največ pričakovanj je povezanih s plačami, te niso nikoli dovolj dobre. Seveda jim gre tudi za ohranitev delovnega mesta in na njem temelječe materialne varnosti."

Kakšen bo položaj zaposlenih po novem zakonu o delovnih razmerjih? "SKEI je za nas predsednike že organiziral dva seminarja, na katerih smo se seznanili z najpomembnejšimi novostmi. Delodajalec se zaenkrat obnaša enako kot prej in zato z novim zakonom še nimam nobenih izkušenj.

Prepričan sem, da lahko sindikat naredi zelo veliko, da delavci ne bi bili za kaj prikrajšani in da se njihov položaj ne bi poslabšal. Še posebej pomembna bo vloga sindikata pri odpuščanjih. Vsaj za nekaj časa bomo sindikati lahko zadržali sklepe o odpuščanjih iz poslovnih in drugih razlogov. Delodajalec si razlogov za odpust ne bo mogel izmišljati.

Seveda pa je res, da bo moralo tudi članstvo spoznati, da naloga SKEI ni več nakup jabolk, ampak zaščita članstva pred vsemi krivicami, še posebej pred odpuščanjem. Nenazadnje je od sindikata odvisno tudi soupravljanje, ki je v našem podjetju kar dobro zaživelo."

Franček Kavčič

Leon Dujmovič, predsednik sindikata v Saturnusu Embalaži

Želel bi več sprotnih informacij od vodstva

Delniška družba Saturnus Embalaža sodi med tista podjetja, ki jim je kljub hudim pretresom v začetku devetdesetih let uspelo izplavati iz težav. Od štirih nekdanih tozdrov je ta še edini, ki posluje samostojno. Avtoopremo so prevzeli drugi, orodjarno so razprodali, skupne službe so razpadle. Pred dvema letoma so zaradi zniževanja stroškov vso svojo dejavnost preselili v Zalog, zgradili so novo halo, poslovno stavbo in uredili okolico.

Vodja skladišč **Leon Dujmovič** je tudi predsednik sindikata kovinske in elektroindustrije (SKEI) v podjetju. Povedal nam je, da je od 260 zaposlenih kar 123 članov SKEI, konkurenčni sindikat KNSS pa jih je včlanil v svojo vrsto le 50.

Kakšna je komunikacija v podjetju?

Dujmovič: V glavnem se predstavniki obeh sindikatov težko sporazumemo med sabo, vsak dela zase. Dialog steče le izjemoma, če je huda nujna. Prav gotovo bi bilo naše delo lažje, če bi se bolje in več dogovarjali. Malo boljši bi lahko bil tudi dialog med sindikati in vodstvom, ki ga uteleša generalni direktor. Vsako leto se pred novim letom zmenimo, da bo drugo leto boljše, da se bomo sestajali enkrat mesečno, pa se to do sedaj še ni zgodilo. Informacije, ki so pomembne za delovanje sindikata, sicer dobimo redno, pogrešam pa tiste sprotne podatke o poslovanju podjetja, prihodnjih odločitvah.

Kakšne so ovire?

Dujmovič: Pravzaprav ne vem, vedno so kakšni izgovori, premalo časa recimo, tako dobri sklepi prehitro zvođenijo. Moram pa poudariti, da na splošno za delovanje sindikata v podjetju ni ovir. Nihče nam ne preprečuje udeleževanja na sestankih, izobraževanjih, ni šikaniranja, ki so ponekod drugje. Dobro sodelujemo tudi s svetom delavcev. Njihov predsednik je član nadzornega odbora podjetja in preko njega lahko kaj izvemo, vseh podatkov pa nam seveda ne more in ne sme dati. Sam sem tudi član izvršnega odbora regijske organizacije sindikata in tam se srečujem s kolegi z drugih podjetij. Izkušnje, ki si jih izmenjujemo, so zame zelo dragocene.

Kakšna je struktura zaposlenih v Saturnusu Embalaži?

Dujmovič: V proizvodnji delajo večinoma ženske, v upravi pa je več moških. Večinoma je pri nas zaposlena nevalificirana delovna sila, zato so tudi plače temu primerne. Ne morem reči, da imamo slabe plače, so popolnoma v skladu s pogodbami, vendar je večina zaposlenih razporejena do petega tarifnega razreda in to ne prinese ravno veliko denarja. Prav tukaj vidim problem privabljanja mladih. Mladi se po moje prav zaradi plač ne odločajo za te poklice. Pri nas se že pozna, da je starostna struktura zaposlenih precej visoka. Pretiranega odliva iz podjetja sicer ni, vendar tudi na novo ne zaposlujejo prav veliko.

Pa so plače redno izplačane?

Dujmovič: To pa vedno. Do sedaj se ne spomnim, da bi zamujale. Izplačano dobimo do dneva natančno vse, kar nam pripada po

Leon Dujmovič, predsednik SKEI v Saturnusovi Embalaži, pravi, da s konkurenčno Neodvisnostjo sodeluje le v nujnih primerih.

pogodbah. Letos smo tudi že drugič dobili izplačano božičnico. Ta je bila malo višja kot leto poprej. Variabilni del je bil po novem vezan na bolniško odsotnost. To je tudi prvi ukrep vodstva, da bi zmanjšal velik odstotek tistih, ki sedaj zaradi bolniških izostajajo z dela. Nekakšna stimulacija v tej smeri. Slišal sem tudi, da vodstvo pripravlja nekaj program za zmanjšanje bolniških izostankov, prav veliko informacij pa o tem nimam.

Ko sva šla skozi proizvodno halo, je moja nevajena ušesa zmotil hrup.

Kakšni so delovni pogoji, zaščita?

Dujmovič: Delovni pogoji so posebni, hrup je velik, vendar več ali manj takšen kot v vsej strojni industriji. Z zaščitnimi sredstvi k sreči nimamo težav, delavci dobijo vse, obleko, obutev, čepce za v ušesa. Nekateri stroji imajo tudi protihrupno zaščito. Prej se leta ni vlagalo v proizvodnjo nič, v obdobju po osamosvojitvi pa proizvodnjo posodabljam. Imamo novo linijo tiskanja na plošče, nekaj novih strojev in objektov. Naše podjetje je sodobno in delo je dobro organizirano. Minulo leto smo zaključili z dobičkom.

Kaj pa delavci, so za dobro delo kaj nagrajevani?

Dujmovič: Uveden imamo sistem poslovne stimulacije, ki se izplačuje vsake tri mesece v enkratnem znesku. Tu ne gre za velike denarje, je pa omembe vredno. Tudi možnosti za napredovanja po razredih so izdelane po jasnih kriterijih, so realne in vsakoletne. Načeloma je sicer možno tudi nazadovati, vendar v glavnem napredujemo, kar pomeni tudi večje plače. Vsak zaposleni, na vseh nivojih, letno opravi razgovor s svojim nadrejenim. To v praksi pomeni, da najprej izpolniš vprašalnik o tem, kaj misliš o svojem delu, in potem se še z nadrejenim pogovoriš o svojih ciljih, možnostih. On potem poda oceno. Tega smo se navadili in dobro sprejeli.

Slišati je, da za sindikat pri vas ni veliko dela?

Dujmovič: Delo je sprotno, lahko bi rekel kar rutinsko, pogajanja za plače, božičnice. Jaz sem predsednik sindikata šele eno leto in v tem času ni bilo večjih pretresov. Velik zalogaj nas čaka letos, ko bo treba sestaviti nove pogodbe. Veliko več dela je imel moj predhodnik, sedaj upokojeni Jure Vokal. V začetku devetdesetih, ko je prišlo do prestrukturiranja podjetja, so velika bremena sprememb nosili tudi delavci. Takrat se je zares na veliko odpuščalo in število zaposlenih pri nas se je prepolovilo.

Kaj pa prihodnost?

Dujmovič: Naše podjetje se razvija v pozitivno smer in mislim, da bo tako še naprej. Največ delamo za domači trg, veliko pa tudi izvažamo, recimo v Nemčijo, na Norveško, Nizozemsko, Hrvaško, v Makedonijo. O tendencah širjenja in načrtih vodstva nimam podatkov. Prav to so informacije, ki si jih delavci želimo. Malo več sprotne komunikacije je tisto, kar pogrešam pri svojem delu. Sicer pa, če bo šlo tako naprej, nam ne bo nič hudega.

Mojca Matoz

SKEI nasprotuje vojni v Iraku

SKEI podpira izvajanje resolucij in podobnih odločitev, ki jih s konsenzom sprejema Organizacija združenih narodov in se nanašajo na aktivnosti za varnost in ohranitev miru v svetu. V zvezi s tem apelira na iraško oblast in ljudstvo, naj sodelujejo pri izvajanju in uresničevanju resolucij OZN o razoroževanju, ne proizvajanju sredstev za množično ubijanje ljudi in odpravo drugih nevarnosti za naravo ter okolje.

SKEI odločno nasprotuje nameri ZDA in drugih držav za vojaški poseg proti Iraku, ker za to ni nobenega opravičljivega in tehtnega razloga. Akterji te namere se ne zavedajo možnih posledic vojne za udeležene in svet. To seveda ne pomeni, da se SKEI strinja z avtokratskim in nedemokratskim režimom v Iraku.

Za demokratizacijo in varovanje človekovih pravic, razoroževanje, ohranjanje miru in stabilnosti kjer koli v svetu je treba uporabljati demokratska politična sredstva in diplomacijo. Namere ZDA in držav, ki jih podpirajo, povzročajo med državljani in državljankami Republike Slovenije dvom o osnovnih ciljih Nata, o zagotavljanju kolektivne varnosti in miru v svetu, o čemer se bomo opredeljevali na referendumu. S to izjavo apeliramo tudi na Vlado Republike Slovenije in pristojne za zunanjo politiko, naj ponovno najresneje razmislijo o opredelitvi do tega vprašanja, tako da se bodo opredelili proti nameri vseh tistih državnih voditeljev, ki želijo zanetiti vojno žarišče brez utemeljenih razlogov.

Drago Gajzer, predsednik SKEI Slovenije

Delovno sodišče v Mariboru je krepko zmanjšalo zaostanke

Januarja samo dve tožbi po novem zakonu

Delovno sodišče v Mariboru, ki je bilo v devetdesetih letih med najbolj obremenjenimi v Sloveniji, je sredi prejšnjega tedna pripravilo novinarsko konferenco. Njegov predsednik Stanko Omerzu je predstavil poročilo o delu v letu 2002, spregovoril pa je tudi o nekaterih aktualnih vprašanjih v zvezi z uresničevanjem novega zakona o delovnih razmerjih.

Stanko Omerzu: V sporih zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov bo moralo sodišče presoditi, ali so resni in utemeljeni.

Kakor je dejal Omerzu, je delovno sodišče v Mariboru lani rešilo 2343 individualnih delovnih sporov in dva kolektivna delovna spora, to je 83 odstotkov več, kot je lani dobilo novih zadev. Lani je namreč sodišče, ki deluje na območju Podravja, Pomurja in Koroške, prejelo v reševanje 1278 delovnih sporov (1277 individualnih in en kolektivni delovni spor). Leta 2001 je sodišče prejelo v reševanje 1683 delovnih sporov, leto poprej 1511 delovnih sporov in leta 1999 celo 1763 delovnih sporov.

Pripad novih delovnih sporov se je lani najbolj zmanjšal na oddelku v Murski Soboti ter na oddelku na Ptujju, medtem ko se je na oddelku v Slovenj Gradcu povečal.

Zaradi manjšega pripada novih zadev in učinkovitega dela sodišča, ki je lani že četrto leto zapored rešilo več sporov kot je bilo vloženi novih, se je krepko zmanjšalo število nerešenih spisov. Leta 1998 je bilo še 6869 nerešenih delovnih sporov, konec lanskega leta pa samo še 2291. Število nerešenih zadev je po dolgih letih prvič manjše od števila zadev, ki jih sodišče reši v enem letu.

Med nerešenimi zadevami je bilo konec lanskega leta 257 individualnih delovnih sporov, v katerih je bil postopek prekinjen zaradi stečaja podjetja, smrti ali drugih ovir. Tako ima sodišče dejansko samo 2034 nerešenih delovnih sporov.

Najmanj nerešenih delovnih sporov je na oddelku v Slovenj Gradcu, kjer so imeli konec lanskega leta samo še 99 nerešenih zadev (lani so jih rešili 182). Na sedežu sodišča v Mariboru so imeli ob koncu leta 745 nerešenih delovnih sporov (lani so jih rešili 1094). Na oddelku na Ptujju jim je ostalo 220 nerešenih sporov (lani si jih rešili 317). Najmanj ugodno stanje je na oddelku v Murski Soboti, kjer jim je ob koncu leta ostalo

1229 nerešenih zadev (lani so jih rešili 752). Vendar se je lani tudi na oddelku v Murski Soboti število nerešenih spisov zmanjšalo za četrtno. Da bi v Murski Soboti še bolj zmanjšali zaostanke, bodo letos trije sodniki iz Maribora prevzeli v reševanje 150 delovnih sporov iz Pomurja. Že lani je sodišče strankam ponudilo možnost, da zaradi hitrejšega sojenja reševanje spora prenesejo na sedež sodišča v Mariboru, vendar je to možnost izkoristilo samo 43 strank.

Lani so na sodišču rešili tudi 18 delovnih sporov, starejših od 10 let, 16 več kot 10 let starih sporov pa jim je še ostalo. Kakor je povedal Omerzu, nobena od teh zadev ni ostala nerešena po krivdi sodišča, pač pa gre v glavnem za objektivne razloge. Nerešeni so zlasti spori, v katerih so stranke državljani bivše Jugoslavije, ki se na vabila sodišča ne odzivajo. Nekateri udeleženci ne pristajajo na medicinske preglede.

Pritožba na vsako peto sodno odločbo

Delovno sodišče je lani rešilo skupno 2345 delovnih sporov, na njegove odločitve pa je bilo vloženi 440 pritožb. To pomeni, da je bila lani vložena pritožba proti vsaki peti odločitvi sodišča. Leta 2001 so se stranke pritožile proti vsaki četrta sodni odločitvi, leta 2000 pa proti vsaki šesti.

Višje delovno in socialno sodišče je v pritožbenem postopku potrdilo 72 odstotkov sodnih odločb, 10 odstotkov odločitev je spremenilo, 18 odstotkov pa razveljavilo zaradi nepopolne ugotovitve dejanskega stanja oziroma zaradi postopkovnih razlogov. »Tudi na podlagi števila potrjenih sodnih odločb lahko rečem, da je naše sodišče lani delovalo dobro in uspešno,« je dejal Omerzu. Ker si je sodišče prizadevalo za sklenitev sodnih poravnjav, so jih lani stranke sklenile 274. V skladu z novelo zakona pa po novem sodišče v vseh zadevah razpisuje poravnalne naroke, hkrati jim pošlje vabila za poravnalni narok in za glavno obravnavo. Tako strankam ni treba dvakrat hoditi na sodišče, če poravnava ni uspešna.

Sicer pa je na delovnem sodišču v Mariboru po Omerzuevih navedbah dovolj sodnikov, vsi zunanji oddelki, razen sedeža v Mariboru, pa imajo zagotovljene tudi ustrezne prostorske pogoje za svoje delovanje.

Delovno sodišče v Mariboru je prednostno reševalo delovne spore zaradi nezakonitega prenehanja delovnega razmerja. Prednostno so reševali tudi spore, v katerih je bila prvostopenjska odločitev razveljavljena, pa tudi spore, starejše od treh let. Prednost so dajali tudi sporom, kjer je bil uveden stečajni postopek za podjetje in v katerih je bilo udeleženih večje število tožnikov. V bodoče bodo imeli prednost zlasti spori, za katere tako določajo predpisi. Gre za spore, ki izvirajo iz zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, za izdajo začasnih odredb in podobno.

Največ sporov se je nanašalo na premalo izplačane plače, regrese, odpravnine in druge denarne prejemke. Sodišče je rešilo tudi 358 individualnih delovnih sporov zaradi prenehanja delovnega razmerja in trajnih presežkov. V Mariboru je bilo takšnih primerov 206, v Murski Soboti 71, v Slovenj Gradcu 38 in na Ptujju 43. Lani je bilo novih tovrstnih sporov 191 (65 v Mariboru, 85 v Murski Soboti, 11 v Slovenj Gradcu in 30 na Ptujju).

Kakor je dejal Omerzu, sodišče v Mariboru praktično nima več zaostankov, zato bo lahko nove delovne spore reševalo hitro. V januarju letos sta bili na sodišče vloženi samo dve tožbi po novem zakonu o delovnih razmerjih. Nasploh se je pripad novih zadev v januarju še zmanjšal.

Čim prej do judikatov v zvezi z novim zakonom

»Ves čas je bil naš interes, da bi uveljavitev novega zakona o delovnih razmerjih pričakali s čim manj nerešenimi zadevami,« je poudaril Omerzu. »Samo tako bodo spori, ki bodo izvirali iz tega zakona, lahko dobili judikate. Šele sodna praksa bo ustreznost posameznih zakonskih rešitev potrdila ali zavrnila.«

Novinarje je najbolj zanimalo, ali bodo delodajalci na podlagi nove zakonodaje začeli množično odpuščati delavce iz poslovnih razlogov. Omerzu je odgovoril, da za odpuščanje delavcev ni dovolj samo formalno spremeniti sistematizacije delovnih mest, temveč morajo biti podani resni in utemeljeni razlogi za zmanjšanje števila zaposlenih. Delovno sodišče se ne bo zadovoljilo s formalistično presojo, temveč se bo v sporih zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov moralo poglobiti v razloge in presoditi, ali so zares resni in utemeljeni.

Ali delodajalci pri uveljavljanju novega zakona uporabljajo tako kot ob vseh spremembah delovnopravne zakonodaje v preteklosti vzorce? Ali se je delovno sodišče že srečalo z njimi? Omerzu je pojasnil, da so nekateri vzorci pogodb o zaposlitvi objavljeni v strokovni literaturi, vendar je sklenitev pogodbe o zaposlitvi individualni akt, zato mora biti napisana za vsakega delavca posebej. Delodajalci pa nimajo nobenih razlogov, da bi s sklepanjem novih pogodb o zaposlitvi hiteli.

Novinarje je zanimalo tudi, kako potekajo delovni spori, ki jih delavci sprožijo samo za to, ker sicer po zakonu ne bi bili upravičeni do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti in drugih pravic na zavodu za zaposlovanje. Ti spori finančno zelo obremenjujejo sindikate. Omerzu je dejal, da tožniki v teh primerih običajno zares ne kažejo posebnega interesa, da bi se spor hitro končal. Res pa država s temi spori sama sebi povzroča stroške, delovnim sodiščem pa obilico dela, vendar gre za preventivni ukrep. Če bi obvezno nezakonito odpuščenega delavca ali delavca, ki več kot tri mesece ni prejemal plač, da toži delodajalca, opustili, bi s tem še bolj na široko odprli vrata za izigravanje in zlorabljanje delovnopravne zakonodaje, ki smo mu priča že danes.

Omerzu je izrazil upanje, da se zaradi uveljavitve novega zakona ne bo povečalo število delovnih sporov, vsaj ne v gospodarstvu. Večjo nevarnost za povečanje števila delovnih sporov vidi

V Mariboru ustanovili prvi regijski ekonomsko-socialni svet

Socialno partnerstvo za hitrejši razvoj regije

Predstavniki sindikatov, delodajalskih organizacij in lokalnih skupnosti iz Podravja so se konec prejšnjega tedna zbrali na ustanovni seji regijskega ekonomsko-socialnega sveta za Podravje. Od sindikatov so sodelovali predstavniki območne organizacije ZSSS za Podravje, območne organizacije Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije (SKEI) v Podravju, Policijskega sindikata Podravja, Neodvisnega sindikata Slovenije, Sindikata delovnih invalidov Slovenije, Sindikata brezposelnih delavcev Slovenije in Sindikata Nove Kreditne banke Maribor. Delodajalsko stran so zastopali predstavniki območne gospodarske in obrtne zbornice, območnega odbora združenja delodajalcev in predstavniki območne službe zavoda za zaposlovanje. Lokalne skupnosti pa so zastopali župani številnih občin iz Podravja.

Socialni partnerji so besedilo sporazuma o ustanovitvi regijskega ekonomsko-socialnega sveta uskladjali in sprejeli že novembra lani. Takrat so k njegovemu podpisu povabili vse občine v regiji ter območne odbore delodajalskih organizacij in sindikatov. Doslej je sporazum podpisala večina povabljenih iz vsake skupine socialnih partnerjev, nekateri pa bodo k sporazumu pristopili v naslednjih dneh.

Po formalnem sprejemu sporazuma o ustanovitvi regijskega ekonomsko-socialnega sveta so udeleženci imenovali 15 članov sveta in njihovih namestnikov. V svetu imajo po pet predstavnikov sindikati, delodajalske organizacije in občine. Za prvega predsednika za mandatno obdobje enega leta so izvolili mariborskega župana **Borisa Soviča**, za podpredsednika **Marka Babška** iz območne obrtne zbornice in za sekretarja **Vlada Mariniča**, predsednika policijskega sindikata Podravja. Udeleženci konstitutivne seje so me-

Med najbolj aktivnimi pri ustanavljanju ekonomsko-socialnega sveta za Podravje so bili (z leve) **Edi Ozimič**, **Vekoslava Krašovec**, **Vlado Marinič** in **Boris Sovič**.

nilo, da bo novi organ prispeval k razvijanju socialnega dialoga v bodoči pokrajini, hkrati pa bo lahko s svojimi stališči in pobudami pomagal tudi ekonomsko-socialnemu svetu na ravni države. Po besedah **Ivana Majerja** iz območne gospodarske zbornice so za socialni dialog na ravni regije zainteresirani tudi gospodarstveniki, saj pričakujejo, da se bo poslej njihov glas bolj slišal tudi na ravni države.

Na sejah regijskega ekonomsko-socialnega sveta bodo partnerji v skladu obravnavali zlasti problematiko zaposlovanja in delovnih razmerij v regiji, sistem kolektivnega dogovarjanja, socialne pravice in pravice iz pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja, cene in davke, ekonomski sistem in ekonomsko politiko, pravno varnost delavcev, vprašanja soupravljanja delavcev, uresničevanje sindikalnih pravic in svoboščin. Spremljali bodo tudi sprejemanje in uresničevanja socialnega sporazuma na ravni države.

Regijski ekonomsko-socialni svet ne bo prevzemal nobenih operativnih nalog, partnerji bodo v njem samo usklajevali stališča, ukrepe in ak-

tivnosti, ki jih bo nato vsak socialni partner izvajal sam v okviru svojih pooblastil.

Na prvi delovni seji sveta v sredini marca bodo obravnavali regijski razvojni program, položaj podravske regije v Sloveniji in socialni sporazum za letošnje leto, oblikovali pa bodo tudi pripombe na predloge zakonov z delovnopravnega področja. Na sejo bodo povabili tudi poslance in državne svetnike iz regije.

Po ustanovni seji se je **Vlado Marinič** zahvalil vsem, ki so prispevali k ustanovitvi prvega regijskega ekonomsko-socialnega sveta v državi. Posebej se je zahvalil bivšemu sekretarju območne organizacije SKEI v Podravju **Ediju Ozimiču** ter ruškemu županu **Viliju Rezmanu**, selniškemu županu **Vladimirju Saboleku** in mariborskemu županu **Borisu Soviču**.

Boris Sovič je izrazil upanje, da bo regijski ekonomsko-socialni svet dobro deloval, saj si brez dobro razvitega socialnega partnerstva v sodobnih razmerah ni mogoče predstavljati reševanja odprtih vprašanj na delovnopravnem in gospodarskem področju ter pri razvoju.

T. K.

V svetu sodeluje tudi sindikat brezposelnih

Ustanovne seje regijskega ekonomsko-socialnega sveta v Podravju se je udeležil tudi predsednik Sindikata brezposelnih delavcev Slovenije (S BDS) Ivan Cencelj, ki so ga izvolili za namestnika člana sveta. Po njegovih besedah je to prvo »formalno« meso to znotraj sistema socialnega dogovarjanja, ki ga je dobil sindikat brezposelnih delavcev. »Vesel sem, da naš sindikat tudi formalno vstopa v sistem socialnega dogovarjanja ravno v Mariboru, kjer so bili in so problemi brezposelnosti najbolj pereči,« je dejal Cencelj.

T. K.

Pobuda je prišla iz območne organizacije SKEI

Pobudo za ustanovitev regijskega ekonomsko-socialnega sveta je pred tremi leti dal tedanji sekretar območne organizacije SKEI v Podravju Edmund Ozimič. »Pri sindikalnem delu sem ugotovil, da socialni partnerji na regijski ravni niso nikoli sedli za eno mizo in se pogovorili o reševanju problemov, ki zadevajo vse. Za to preprosto ni bilo možnosti. Zato sem dal pobudo za oblikovanje regijskega ekonomsko-socialnega sveta,« se spominja Ozimič. »Vesel sem, da je po treh letih naporov do ustanovitve

tega sveta vendarle prišlo. To je velika pridobitev za regijo. Prepričan sem, da bo poslej socialni dialog v regiji stekel bolje kot doslej. V regiji je veliko vprašanj, o katerih morajo socialni partnerji izmenjati stališča in uskladiti aktivnosti. Veseli me tudi, da je na ravni države prišlo do spoznanja, da so regijski ekonomsko-socialni sveti potrebni, saj socialni dialog ne more teči samo na ravni države, temveč se mora uveljaviti v vsakem podjetju in vsaki regiji.«

T. K.

v zakonu o javnih uslužbencih in v zakonu o plačah v javnem sektorju. Nasploh je v zadnjem času mogoče opaziti, da delavci v gospodarstvu, ki je že privatizirano, z večjo zadržanostjo in marsikdaj celo strahom sprožajo delovne spore, medtem ko delavci v javnem sektorju teh zadržkov nimajo.

T. K.

Maša Uran

Direktorji javnih zavodov niso na istem bregu kot drugi zaposleni

Ko so ljudje pred že zeloavnimi časi spoznali, da je dostop do knjige kot ene osnovnih kulturnih dobrin tudi ena temeljnih človekovih pravic, so ustanovili knjižnice. Danes se nam zdijo te ustanove samoumevne, toda ali smo kdaj razmišljali, kakšen je položaj knjižničarjev, kdo so ti ljudje in kaj vse počnejo za dvig kulture in kakovosti bivanja v našem družbenem okolju? O vsem tem in še o čem smo se pogovarjali s knjižničarko Mašo Uran, ki je tudi predsednica sindikata Glosa v knjižnici Šiška v Ljubljani in vodja majhne, a prijazne knjižnice, ki je vsako popoldne odprta v občini Vodice.

Kakšen je položaj takšne majhne knjižnice, kot so Vodice?

Smo del mreže šišenskih knjižnic, njena podružnica. Ko so nastale nove občine, je naša knjižnica, kot najbrž tudi mnoge druge, bila postavljena v drugačne razmere. Majhne občine praviloma nimajo veliko denarja in čisto razumljivo je, da najprej uredijo osnovno infrastrukturo, če pa denarja kaj ostane, ga namenijo še kulturi.

svet iz knjig, mnogi iščejo razvedrilo. Knjižničarji delamo z ljudmi in smo zato še posebej odgovorni, da ti naših osebnih težav in problemov v zavodu ne občutijo. Ljudje prihajajo v knjižnice, ko so v težavah, pa tega ne želijo obošati na veliki zvon, odgovore iščejo v knjigah ali se med knjige umaknejo, da so malo sami, a pri nas niso nikoli osamljeni.

Torej ste knjižničarji tudi malo terapevti?

Sama sem po stroki socialni delavec in sem zato najbrž še bolj občutljiva za razne stiske in želje ljudi. Delo v knjižnici je prijetno in rada ga opravljam. Težave pa nastopijo, ker mnogi, ki vidijo, da v delu knjižničarji večinoma uživamo, mislijo in od nas pričakujejo, da bomo naredili marsikaj zastonj. Za vse delo, ki ga opravimo, gotovo nismo dovolj plačani, saj nas je v knjižnicah absolutno premalo zaposle-

pultom, ker se ta ukvarja s kakšnimi papirji. Temeljna knjižničarska dejavnost je izposoja in svetovanje. Če je profesionallec zaradi kakšnih administrativnih del, ki so mu naložena, ne more opravljati in to zanj dela študent, kot da je izposoja nekaj manjvrednega, kar lahko dela vsak, je to degradacija knjižničarskega poklica. Čemu so potem visoke bibliotekarske šole pa tečaji in izpiti iz bibliotekarstva, če lahko to delo opravlja vsak. Podoba dobrega knjižničarja je, da sedi za pultom, bere, kaj malega urejuje in čaka na bralce, ne da ga morajo ti iskati med policami ali ga zmotiti med kakšno goro papirjev.

Menite torej, da poklic knjižničarja ni dovolj cenjen?

Niti dovolj plačan. Ker imaš delo, delaš še malo več. Nadur pa nam nobeden ne prizna. Naša knjižnica se zapre ob šestih, red-

pot tja in nazaj potrebnih 45 minut, to je 22 minut in pol v eno smer. Smešno.

V zadnjem času so se pojavile tudi težnje, da bi bile knjižnice odprte ob sobotah zvečer, nedeljah in praznikih. Če so potrebe ljudi res takšne, s tem ni nič narobe, dokler se niso začele pojavljati še absurdne ideje o nekem premakljivem delovnem času, razbitem na periode in z luknjami v delovnem času. To pomeni, da bi zaposleni na primer delali v okrepljenih ekipah v času največje gneče, vmes bi pa bili kakšno uro ali dve prosti, da bi lahko potem 40 ur pridobivali na račun nedelj in praznikov. Tako bi bila preobremenjenost knjižničarjev še večja in prostega časa ne bi imeli praktično nič. Prosti čas je ravno tako pomemben kot denar, in če ga ni je lahko marsikaj narobe. Prav za nedeljsko in večerno delo ter delo ob praznikih bi lahko zaposlovali študente. To bi lahko bil sistem dežurstev, ki ne bi spadal v redno delo in bi bil posebej plačan. Nihče ne more delati 35 let tudi ob nedeljah in praznikih, honorarno in občasno pa bi bili mnogi pripravljeni tako delati. Včasih se sprašujem, kaj je vzrok, da je med nami knjižničarji veliko takšnih, ki nimajo družine. Sprašujem se ali je to premajhna plača ali morda neurejen delovni čas.

Se lahko delovni čas knjižnic uredi tako, da bo za vse prav?

Najprej bi bilo treba naš delovni čas bolje definirati. Nesmisli se dogajajo prav gotovo tudi zato, ker tisti, ki o njem odločajo, nikoli niso delali v izposoji in ne poznajo razmer. Z novo zavodsko pogodbo bomo poskušali delovni čas drugače urediti, če ne, se bomo pogajali. Tako kot je sedaj, ni v redu. Zakaj se je ravnateljica po novem letu sploh odločila za preurejanje delovnega časa, ostaja zame skrivnost.

Kako drugače sodelujete z ravnateljico?

Moram reči, da se z Marjeto Kamenšek dobro razumeva. Vedno bolj pa razmišljam o načelnem vprašanju, ali je direktor javnega zavoda res še naš sodelavec v vseh pomenih ali je na drugem bregu. Ravnatelj je namreč voljena funkcija, in če hoče biti še voljen, mora najbrž ubogati tistega, ki daje denar. Financerji pritiskajo nanj, naj

Knjige ogromno stanejo, moram pa povedati, da je v naši knjižnici občina namenila uporabnikom zastonj dostop do računalnika in s tem interneta, prav tako pa tudi do Uradnega lista, kar je treba običajno v večini knjižnic plačati.

Kultura je žal vedno na repu občinskega proračuna, čeprav brez nje tudi ne gre. Še lačen človek hoče nekaj početi. Hkrati pa imajo takšne majhne knjižnice prav posebno vlogo v kraju, saj so nekakšni klubi, kjer so ljudje deležni knjige in besede. Šolarji prihajajo sem posedet po pouku, starejše gospe se želijo pogovarjati o prebranem, starši bi radi kakšen na-

nih. Kadrovska stiska je zares velika in redno zaposleni, ki nas je sedaj prav toliko kot pred petimi leti, ne zmoremo vedno vsega rednega dela. Problem je še vedno več papirnatega dela, ki nam je naloženo, tu so še dodatna izobraževanja, ki se jih zaradi vedno novih tehnologij in zahtev stalno udeležujemo, pa bolniške, ki jih zaradi dela s strankami in preobremenjenosti ni malo, pa nas je še manj za pulti. Zaradi tega knjižnice najemajo študente. To je v redu, kot izhod v sili, saj si mladi želijo pridobivati izkušnje in zaslužiti kaj denarja, narobe pa postane, ko študentje postanejo popolna zamenjava za knjižničarja za

kdaj pa je tedaj tudi konec njegovega dela. Preprosto ne morem vreči iz knjižnice človeka, ki še kaj bere ali izbira, pa pospraviti moram še za zadnjimi obiskovalci in tako je takoj kakšne pol ure več. To mi nobeden ne plača. Ko odprem knjižnico, se moram »vlogirati« v računalnik, ob šestih se mi avtomatično neha moje delo, vse kar naredim kasneje, je na račun mojega prostega časa. Nadur nimamo posebej plačanih, preprosto izginevajo iz registracije. Prav tako je s prevozi na delo, ki so nerealno izračunani, saj od knjižnice Šiška do Vodice rabim več kot pol ure, ravnateljica pa je odločila, da je za

znižuje stroške, čim manj zaposlenih naj bi bilo čim bolj izkoriščenih. Osebnostno mislim, da direktorji javnih zavodov niso več sodelavci na našem bregu, prav zato tudi ne bi smeli biti člani sindikata, saj nimajo istih potreb in pogledov na delo kot mi ostali.

Kakšno pa je vaše sindikalno delo v knjižnici?

Precej oteženo, saj imamo šest enot in različne delovne čase, tako je težko dobiti vse sodelavce ob istem času na sestanku. Niso vsi pripravljeni žrtvovati prostega časa za sindikalni sestanek. Ko se pa sami soočajo s težavami, so zato bolj ranljivi in jih lažje pretentajo, kot če bi imeli podporo sindikata. Informacije s sodelavci si tako največkrat izmenjujem kar po telefonu ali mimogrede med delom. Sicer pa je v naši knjižnici od 33 zaposlenih kar 25 članov Glose. Sama sem še članica glavnega odbora sindikata Glosa in bi praviloma morala pokrivati tudi interese zaposlenih v drugih ljubljanskih knjižnicah. Z njimi se povezujem, pa ni povsod pravega poslušanja za sindikalno delo, saj se je to v nekaj letih močno spremenilo. V prejšnjem režimu so sindikati le prirejali športne igre, ugodne nakupe, počitnice in podobno, sedaj pa se borijo za bolj temeljne delavske pravice. V socializmu delavec praviloma ni smel imeti konfliktnih zahtev do delodajalca, zdaj pa jih ima.

Ko nastopi konflikt, je to sindikat. Name se sodelavci vedno obrnejo, ko imajo probleme, in tako sem redno izpostavljena. Ravno zato, ker se z ravnateljico dobro razumeva, se tudi lažje kregava. Najina komunikacija pa je vseeno na nižji ravni, ne nagajava si. Pravim ji, da mora izkoristiti sindikat kot vezni člen z zaposlenimi, da ji lahko sindikat pripravi teren, temeljne argumente, s katerimi potem nastopa do financierjev. Problem je tudi, da se nekateri zaposleni še niso sprijaznili s tem, da tudi v javnih zavodih naj ne bi bilo več uravnilovke, da je uvedena stimulacija. Tudi med nami so namreč takšni, ki le preživljajo čas do pokojnine ali delajo marsikaj na račun drugih.

Kaj pa položaj knjige v naši družbi?

Knjiga mora biti dobrina in ne blago. Tega bi se morali zavedati tudi naši knjigotržci, ki preveč navijajo cene knjig in kujejo ogromne zasluzke, hkrati pa neprestano tarnajo, da to še vedno ni dovolj. Založniki menijo, da smo knjižnice njihovi konkurenti, vendar bi lahko bili partnerji, saj smo mi tu, da dvigujemo bralno kulturo, kar bi koristilo tudi prodaji knjig. Seveda bi ta morala imeti razumno ceno, za knjižnice pa bi ta morala biti še nižja od prodajne. Svoje bi lahko

naredila tudi država s tem, da bi knjigo oprostila davka in tako pokazala svojo kulturo prilaganja načinu življenja. Menim, da Slovenci še vedno veliko in radi bremo in knjiga mora zato biti dostopna vsem. To sedaj zares omogočajo le knjižnice.

Pojavljajo se težnje, da bi ljubljanske knjižnice združili. Kaj bi to pomenilo?

Takšna centralizacija ima vedno dobre in slabe plati. Dobro bi bilo za bralce, da bi lažje prišli do knjig in drugega gradiva, ki je zdaj na voljo v ločenih knjižničarskih mrežah. Bolje bi bilo tudi, ker bi bile izposojnine, članarine in najbrž tudi izkaznice poenotene. Slabo pri tem pa bi bilo gotovo merjenje moči, do katerega vedno prihaja pri združevanjih. Kdo bo o čem odločal in kateri knjižnici bo dajal prednost.

Kaj pa naše združevanje z Evropo, bo imelo to tudi kakšen vpliv na delo v knjižnicah in na položaj slovenske besede?

Slovenske knjižnice se preko medbibliotečne izposoje že zdaj povezujejo, tako bi se z vstopom v Evropo ta mreža najbrž še razširila in to je dobro. Za položaj našega jezika se ne bojim. Otroci že zdaj obvladajo dobro tudi tuje jezike, slovenskega pa uporabljajo drugače kot starejša generacija. Med šolarji se je močno razširila uporaba skrajšanih besedil. Generacija, ki je navajena na hitre, jedrnat informacije ter bliskovite reakcije, ne bere več klasikov v celoti, le še povzetke. Vzrokov je gotovo več, eden med njimi pa je tudi, da se od njih zahteva kvantitativno preveč s preveč področij, zato se ne poglobljajo v razvejanosti posameznih znanj, ampak delajo vse na hitro, površno. Moram pa reči, da za dvig bralne kulture pri nas veliko naredijo različne bralne značke. Odlična je na primer zamisel malčkove bralne značke, ki ne spodbuja samo branja, ampak tudi druženje ob knjigi. Starši pridejo z otrokom v knjižnico, izberejo skupaj z njim knjigo, mu jo doma preberejo in se o njej pogovorijo. Naloga nas knjižničarjev je, da ta obdobja druženja ob knjigi še podaljšujemo, in ko otroci že sami berejo in starši več ne prihajajo k nam z njimi, prevzemamo vlogo svetovalca, usmerjevalca branja. Za to pa je treba otroke poznati. To je zares možno le v manjših enotah knjižnic, prevelike so bolj neosebne, so kot Jankovičev Mercator, kjer si vsak zase vzame, kar rabi, in odhiti dalje. Tam so knjižničarji v vlogah računalnika, brezosebni informatorji. Takšne težnje me razjezijo.

Mojca Matoz

Sindikalna lista

Februar 2003

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.511,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.254,00
– znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.570,00

2. Kilometrini

(od 1. 10. 2002 dalje)	56,22	56,22
(od 29. 10. 2002 dalje)	55,83	55,83
(od 12. 11. 2002 dalje)	53,94	53,94
(od 26. 11. 2002 dalje)	52,26	52,26
(od 10. 12. 2002 dalje)	53,70	53,70
(od 24. 12. 2002 dalje)	54,99	54,99
(od 4. 2. 2003 dalje)	55,02	55,02

3. Ločeno življenje*

97.203,00 65.845,00

4. Prenočiče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2003)

– po SKPGD (na delovni dan) 698,00 698,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	68.964,00	55.354,00
– za 20 let	103.446,00	83.031,00
– za 30 let	137.928,00	110.708,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

484.016,00 758.655,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodneje zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	145.805,00	110.708,00
– ob smrti v ožji družini	72.902,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 12. 2002)

103.643,00 103.643,00

5. Zajemčena plača (od 1. 12. 2002)

50.559,00 50.559,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj minimalna plača po zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS št. 42/02, člen 131)	103.643,00	
– socialni partnerji so se dogovorili, da znaša minimalni regres za leto 2003 132.170,00 SIT, kar bo v kratkem objavljeno v uradnem dokumentu	132.170,00	132.170,00
– ali največ	165.342,00	
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade, regres za letni dopust in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. Regres za letni dopust v negospodarstvu je določen z Aneksom, Uradni list RS št. 99/01.
4. Izhodišna plača za I. tarifni razred v Splošni kolektivni pogodbi za negospodarstvo za januar 2003 znaša 52.473 SIT.
5. Osnova za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja od 1. januarja 2003 znaša na mesec bruto 173.374 in neto 110.601 SIT (podatek za nekdanje gospodarstvo).

Strokovna služba ZSSS

Tudi kulturni delavci se pripravljajo na Evropo

Richard Polacek (tretji z leve), strokovnjak evropskih sindikalnih organizacij, je predstavnike slovenskih kulturnih delavcev seznanil z evropskimi ureditvami.

Prejšnji teden je Sindikat Glosa obiskal gospod **Richard Polacek**, strokovni sodelavec več evropskih strokovnih in sindikalnih organizacij s področja zabavne industrije, gledališča, glasbe in drugih medijev (EAEA, Euro FIA, FIM IN Euro – MEI). Te organi-

zacije so že leta 2001 izdelale prvo primerjalno raziskavo o delovnem statusu delavcev s tega področja na evropski ravni (podatki se nanašajo na 14 držav). Študija je obravnavala delovne pogodbe o zaposlovanju, socialno varnost, strokovno izobraževanje, zaščito pred nezaposlenostjo, davke in druge strokovne izkušnje, ki vplivajo na zaposlovanje ustvarjalcev, umetnikov in tehničnih delavcev v kulturi.

Ker je odkrila velike razlike v zakonih, je opozorila na potrebo po učinkovitejši socialni varnosti zaposlenih v kulturi, kar mora zagotavljati zlasti nacionalna ureditev.

Rezultate raziskave so obravnavali na konferenci oktobra 2001, sodelovalo je skoraj 100 udeležencev iz domala vseh evropskih sindi-

katov s tega področja. Na njej so podčrtali potrebo po sodelovanju sindikatov pri socialni in zaposlitveni delovski zakonodaji, v kar naj bi se vključile tudi kandidatke. S takim namenom je torej prišel k nam Polacek, ki opravlja podobno raziskavo še na Češkem, Madžarskem, Poljskem, Slovaškem in v Sloveniji.

Nov projekt naj bi:

- analiziral širino pogodb o rednem delovnem razmerju, pogodb z neodvisnimi delodajalci, daljših in kratkotrajnih pogodb, avtorskih pogodb, konkurenčne klavzule, dodatnih delovnih pogodb in neplačanega dela,
- ocenil režime socialne in zdravstvene zaščite,
- predstavil sisteme in jih primerjal med seboj,
- primerjal sisteme v državah kandidatkah s sistemi držav članic,
- omogočil pripravo predlogov za izboljšanje delovnega statusa zaposlenih v teh poklicih.

Pogovora s Polackom so se udeležili predstavniki dramskih umetnikov, Sindikata Glosa v ljubljanski Operi in baletu, filmski delavci, sindikalne konference samostojnih filmskih in TV ustvarjalcev in Pavle Vrhovc, izvršni sekretar ZSSS za mednarodno dejavnost.

Ko bo pripravljen osnutek raziskave, se bomo v podobnem krogu srečali še enkrat. Zaključna konferenca na to temo bo 24. in 25. maja letos v Pragi.

Marko Simčič

Delovno srečanje zaupnikov območne ZSSS Domžale

Čas je za letne seje in občne zборе

V prostorih družbe Vele v Kamniku se je prejšnji četrtek zbralo preko 30 predsednikov in predsednic sindikatov podjetij in zavodov domžalskega območja. Uvodni del je bil namenjen pripravi letnih sej sindikatov podjetij in zavodov, o čemer je najprej govorila sekretarka območne organizacije.

Letna seja (skupščina, občini zbor) sindikata je najvišji organ sindikata podjetja oz. zavoda in ga v skladu s statutom sindikata dejavnosti in pravili sindikata organizira in skliče vodstvo sindikata v začetku leta.

Člani sindikata na letni seji ocenijo dejavnost sindikata v minulemu letu, sprejmejo poročilo o finančnem poslovanju, določijo letni načrt dela in finančni načrt, po potrebi spremenijo in dopolnijo pravila sindikata, opravijo potrebne kadrovske postopke in obravnavajo druga pomembna vprašanja.

Priprave na letno sejo morajo biti temeljite in pravočasne. Posebno pozornost je treba nameniti izdelavi poročila, saj je letno poročilo najpomembnejša periodična listina in temeljno sporočilo sindikata podjetja oz. zavoda o izpolnjevanju njegovega poslanstva v preteklem obdobju.

V nadaljevanju je strokovna sodelavka območne organizacije Romana Josič udeležence seznanila s pripravo računovodskih poročil,

ki jim je dodala tudi pisna navodila.

V drugem delu posveta je Vekoslava Krašovec podrobno predstavila določbe zakona o delovnih razmerjih o pravica oz. pristojnosti sindikata ali sindikalnega zaupnika. Pri tem je poudarila, da je novi zakon o delovnih razmerjih močno okreplil funkcijo sindikatov. Tako ima sindikat v postopkih sprejemanja splošnih aktov, v postopkih delodajavčeve redne ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, v fazi priprav in sprejemanja programov reševanja presežnih delavcev veliko in odgovorno vlogo. Sindikalni zaupniki morajo zelo paziti, da pri tem ne zamudijo rokov. Za učinkovito zastopanje delavcev po novem zakonu je pomembno tudi dobro sodelovanje sindikata s svetom delavcev.

V zadnjem delu posveta so udeleženci, raz-

Takole so zaupniki v skupinah iskali rešitve za probleme, povezane z novim zakonom o delovnih razmerjih.

deljeni v skupine, reševali vprašanja in probleme iz prakse. Pri tem si problemov niso izmišljali, saj se v zvezi z novim zakonom o delovnih razmerjih vsak dan kaj dogaja. Delovno srečanje smo zaključili z ugotovitvijo, da se vedno da kaj storiti, če le imaš voljo, znanje, če imaš domišljijo in znaš poiskati rešitev.

Justi Arnuš

Sindikat poklicnega gasilstva

Člani Svobodnih sindikatov so dobro zaščiteni

Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije v Zavodu za zaščitno in reševalno službo v Mariboru je pred dnevi za svoje člane pripravil seminar o novem zakonu o delovnih razmerjih. Na seminarju, vodil ga je predsednik sindikata v zavodu Leon Pilinger, je zgodovino nastajanja novega zakona in njegova določila predstavila sekretarka območne organizacije ZSSS v Podravju Vekoslava Krašovec. Ker so se z zakonom strinjali vsi socialni partnerji, bi bilo lepo, če bi ga z roko v roki tudi uresničevali. Žal pa se po besedah Krašovčeve v Podravju že srečujejo s prvimi kršitvami zakona. Nekateri delodajalci delavcem ponujajo v podpis nove pogodbe o zaposlitvi, ki so v nasprotju z zakonom in veljavnimi kolektivnimi pogodbami. Nekateri delodajalci posku-

šajo delavcem ob podpisu nove pogodbe zmanjšati plačo, zato morajo biti delavci zelo pozorni, kaj podpisujejo. Če sumijo, da jim poskuša delodajalec z novo pogodbo zmanjšati pravice, je najbolje, da se posvetujejo s svojim sindikalnim zaupnikom, po pomoč pa se lahko zatečejo tudi na območno organizacijo ZSSS.

Krašovčeva je povedala, da so v nekaterih podjetjih že začeli odpuščati delavce zaradi poslovnih razlogov. Če delavec, ki je član sindikata, tako zahteva, mora delodajalec o tem predhodno obvestiti sindikat. Sindikat podrobno prouči vzroke za prekinitvev pogodbe o delu. Če razlogi niso upravičeni oziroma če bi bila prekinitvev pogodbe o zaposlitvi nezakonita, sindikat ukrepa v skladu z zakonom in delavca zaščiti. Zato dandanes ni vseeno, ali je delavec član sindikata ali ne. Če je delavec član

Člani sindikata so pozorno prisluhnili, kakšne pravice imajo po novem zakonu.

ZSSS, je po besedah Krašovčeve dobro zaščiten, saj imajo Svobodni sindikati dobro usposobljeno in močno službo pravne pomoči, ki pomaga svojim članom z nasveti in napotki, po potrebi pa jih tudi zastopa v delovnih sporih v podjetju in na sodišču. Člani sindikata poklicnega gasilstva so Krašovčevi zastavili tudi več vprašanj, ki se nanašajo na uresničevanje njihovih pravic v zavodu.

T. K.

Tovarna vozil Maribor je lani poslovala z izgubo

Na skupščini Tovarne vozil Maribor (TVM) prejšnji teden je direktor Boris Gazvoda predstavil poslovanje in probleme v podjetju. Ker je TVM z več kot 200 zaposlenimi lansko poslovno leto končala z izgubo približno 200 milijonov tolarjev, so člani skupščine na predlog direktorja sprejeli načrt aktivnosti za sanacijo podjetja.

Po tem načrtu naj bi TVM (njen največji – tretjinski – solastnik je še vedno Slovenska razvojna družba v likvidaciji) letos povečala proizvodnjo in prodajo, uvedla več novih tržiš-

nimivih programov ter znižala stroške poslovanja, proizvodnjo in poslovanje nameravajo delno reorganizirati. Skupščina družbenikov je sprejela tudi poslovni načrt za letošnje leto. Lani je TVM ustvarila blizu tri milijarde tolarjev prihodkov, letos pa naj bi prodajo ustvarila 6,7 milijarde tolarjev. Tovarna namerava povečati zlasti prodajo avtobusov in drugih vozil v Sloveniji ter izvoz v Nemčijo, Italijo, države na območju nekdanje Jugoslavije, na Bližnji vzhod in v še nekatere države.

Družbeniki so sklenili, da bo skupščina red-

no spremljala izvajanje aktivnosti za sanacijo poslovanja in na podlagi rezultatov sprejemala potrebne ukrepe na kadrovskem, finančnem in drugih področjih.

Za komentar v zvezi s tem smo zaprosili sekretarja sindikata kovinske in elektroindustrije (SKEI) na lokaciji Tama Zvoka Slano. Dejal je, da delavci prejemajo plače in vse druge prejemke po kolektivni pogodbi, ki jo vodstvo podjetja v celoti spoštuje. Zato delavci težav v poslovanju, ki jih namerava vodstvo podjetja sanirati, ne občutijo. Po besedah predsednika SKEI v TVM Srečka Dajčmana pa se bo v naslednjih dneh vodstvo sindikata v podjetju skupaj s svetom delavcev sestalo z vodstvom podjetja. Na tem sestanku jih bo direktor Boris Gazvoda seznanil s predvidenimi aktivnostmi za sanacijo poslovanja in z razvojnimi načrti podjetja.

T. K.

Prejšnji petek in soboto je Sindikat KŽI v Ormožu pripravil seminar o zakonu o delovnih razmerjih. Udeležilo se ga je več kot 60 zaupnikov in funkcionarjev iz Podravja, Pomurja, Koroške, Ptuj in s Celja. Posamezna poglavja zakona o delovnih razmerjih so predstavili Andrej Zorko, Brane Mišič in Lidija Jerkič.

Udeleženci so največ spraševali o spremembah kolektivnih pogodb, splošnih aktov in pogodb o zaposlitvi. Vse to želijo nekateri direktorji spremeniti po hitrem postopku in pogosto tudi v nasprotju z zakonom o delovnih razmerjih. Podoben seminar za udeležence iz drugih delov Slovenije bo predvidoma v začetku marca.

Kot nam je povedal Jovo Labanac, je bil ta seminar del programa izobraževanja in usposabljanja zaupnikov Sindikata KŽI. Ta predvideva tudi usposabljanje vodstev sindikatov družb, za katera bo KŽI organiziral posebne delavnice. Udeleženci so seminar izkoristili tudi za prijetno druženje ob valentinovem.

F. K.

Zimske športne igre Sindikata KNG

Na Starem vrhu so zmagovali domačini

Na Starem vrhu nad Škofjo Loko so bile prejšnjo soboto 7. tradicionalne zimske športne igre Sindikata KNG. V lepem in sončnem vremenu je na skrbno urejenih smučiščih uživalo več kot 400 smučarjev. Čeprav so veleslalom vozili na dokaj strmi progi, se ni nihče poškodoval. Organizacijo iger je imel trdno v rokah Janez Bogataj, predsednik sindikata v Termu, pri merjenju so mu pomagali strokovnjaki SK Alpetour iz Škofje Loke.

Domačini niso bili le dobri organizatorji, ampak tudi najuspešnejša ekipa. Zbrali so skoraj za polovico točk več kot predstavniki podjetja Johnsons Controls NTU iz Slovej Gradca. Na še vedno odlično tretje mesto so se povzpeli predstavniki Novema iz Žalca. Kristalne pokale in kolajne za najboljše je po naročilu Sindikata

KNG izdelalo podjetje Rogaška Dekor iz Kozjega. Prvih sedem tekmovalk in tekmovalcev v vseh kategorijah je prejelo tudi praktične nagrade, ki so jih prispevali sindikati podjetij.

Pred razglasitvijo rezultatov je bilo družabno srečanje. Veseli obrazi udeležencev so kazali, da so bili z organizacijo zadovoljni.

Marjan Barl nam je po zaključku povedal, da je uspešno tekmovanje omogočilo tudi prijetno druženje. To pa še kako krepi vezi znotraj sindikata, kar je potrebno tudi zaradi obnove delodajalcev na pogajanjih o kolektivni pogodbi. Med sindikaliste je prišel le en direktor, in sicer Ivan Podpečan iz Novema, in tako dokazal, da je med partnerji mogoče tudi sodelovanje in medsebojno spoštovanje.

F. K.

Med najstarejšimi sta nastopili le Jožica in Marinka in si razdelili kolajne in nagrade.

Pred štartom so Dolenjci malo pozirali, z njimi je bil tudi Marjan Barl.

Predstavniki zmagovalnih ekip so bili najbolj zadovoljni.

Marjan Barl, Janez Bogataj in Janez Justin so bili ob zaključku iger najbolj zaposleni.

Zmagovalko med najmlajšimi so kolegi iz Juteksa prinesli na zmagovalni oder.

Darila najboljšim je podeljevala tudi Olga Drabik.

Rezultati:

Moški, nad 55 let: 1. Andrej Velenčič (Sava), 2. Marjan Barl (NTU), 3. Roman Torkar (KIK); **od 46 do 55 let:** 1. Andrej Peternelj (Termo), 2. Miran Adrinek (Novem), 3. Tone Kos (Termo); **od 36 do 45 let:** 1. Janko Cesar (Novem), 2. Evgen Zgozdnik (NTU), 3. Roman Hribar (Helios); **od 26 do 35 let:** 1. Gorazd Podrekar (Termo), 2. Boris Guzelj (Termo), 3. Tomaž Balantič (Helios); **do 25 let:** 1. Andraž Sabatič (Termo), 2. Alen Pečej (Novem), 3. Damir Škafer (Juteks); **Ženske nad 55 let:** 1. Marinka Tratjak (NTU), 2. Jožica Goršič; **od 45 do 55 let:** 1. Dragica Maček (Tim), 2. Vesna Bukovec (Krka), 3. Marjeta Grom Pečaver (Krka); **od 36 do 45 let:** 1. Mirjam Plankl (Cinkarna), 2. Zvonka Matjašec (Termo), 3. Ivanka Kuster (NTU); **od 26 do 35 let:** 1. Alenka Kuhar (Steklarna Hrastnik), 2. Alenka Zupan (Helios), 3-4. Marija Oblak (Termo) in Urška Jakopič (NTU); **do 25 let:** 1. Lidija Selič (Juteks), 2. Jana Kos (Termo), 3. Karmen Zupanc (Novem).

Vrstni red ekip: 1. Termo 961 točk, 2. Johnsons Controls NTU 609, 3. Novem 534, 4. Helios 421, 5. Sava Goodyear, 6. Juteks.

Korošci so bili na družabnem srečanju med najbolj živahnimi.

SGiT razpisuje

**8. prvenstvo v veleslalomu,
ki bo v četrtek, 6. marca, ob 10. uri na Rogli**

Pravico nastopa imajo člani in članice Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije. Tekmuje se po že znanih pravilih in v okviru tega razpisa.

Tekmovalke in tekmovalci bodo razdeljeni v tele starostne skupine:

- A – do 30 let,
- B – od 30 let do 40 let,
- C – od 40 let do 50 let,
- D – nad 50 let.

Slovesna razglasitev rezultatov in podelitev pokalov bo v restavraciji Hotela Planja.

Prijave pošljite do 27. februarja na naslov: SINDIKAT DELAVCEV GOSTINSTVA IN TURIZMA SLOVENIJE, Dalmatinova 4, 1000 LJUBLJANA, faks: 01/4341-311, e-mail: karmen.leban@sindikrat-git.si

Dodatne informacije dobite pri Karmen Leban, sekretarki Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije, tel.: 01/434-12-68, ali pri Alenki Gajski, tel.: 01/434-12-69, oziroma pri sekretarjih območnih odborov sindikata gostinstva in turizma, s katerimi se boste dogovorili tudi o organizaciji prevoza.

Karmen Leban, sekretarka

Športne igre ZSSS bodo 24. maja

Koordinator Martin Muršič je skladno s sklepom predsedstva ZSSS pripravil predlog programa 4. športnih iger ZSSS. Te naj bi bile 24. maja v Športnem parku Slovana na Kodeljevem v Ljubljani. Na programu bodo mali nogomet, košarka (moške in ženske ekipe), odbojka (moške in ženske ekipe), vlečenje vrvi, namizni tenis (moške in ženske ekipe), pikado (moške in ženske ekipe), tek (moške in ženske ekipe).

Tekme bodo le v disciplinah, za katere se bodo prijavile najmanj tri ekipe. Muršič predlaga sindikatom, naj svoje ekipe začnejo čim prej pripravljati na igre. V ta namen naj bi sindikati praviloma organizirali predtekmovanja. Koordinator sindikatom še priporoča, naj poskrbijo za večje število navijačev, ki naj bi bili opremljeni z ustreznimi rekviziti.

Muršič še poudarja, da morajo biti pravila spoštovana in da bodo tudi letos lahko tekmovali le člani Svobodnih sindikatov.

F. K.

Humoreska

»Vili, zakaj pa si danes tako lepo oblečen?« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi skladiščnik Rudi povprašal rezkarja Vilija. »Ali kaj praznuješ, da si prišel na šihit s kravato?«

»Seveda,« je smeje odvrnil Vili. »Danes je zame in za takšne, kot sem jaz, velik praznik!«

»Kakšen praznik neki pa je danes?« je presenečeno povprašal Rudi in vprašujoče pogledal okoli sebe.

»Kdor ve zanj, ve, kdor zanj ne ve, pa mu ga niti praznovati ni treba,« je odvrnil Vili. »Ta praznik praznujemo samo tisti, ki ga občutimo v srcu!«

»Kakšen praznik za vruga pa je to, če ga ne praznujemo vsi?« je nejevoljno vrtal naprej Rudi.

»Seveda, danes je valentinovo! Točno, valentinovo je!« je veselo vzkliknila Sonja iz računovodstva. »Praznik vseh zaljubljencev!«

Za trenutek smo vsi umolknili in se zadržali v Vilija.

»Vili, pa menda ja nisi zaljubljen?« je previdno povprašal Rudi.

»Seveda sem zaljubljen, Rudi,« je mirno odvrnil Vili. »Sicer pa, kdo pa ni zaljubljen. Vsakdo kaj ljubi, ali ne. Ni življenja brez ljubezni!«

»Hm, hm, to je res!« je komentiral strugar Lojze. »Vprašanje je samo, ali se tega vedno zavedamo?«

»Vili, v koga pa si zaljubljen?« je previdno povprašala Sonja iz računovodstva. »Pa menda ja ne boš rekel, da imaš ljubico?«

»Seveda jo imam, ljubico,« je veselo dejal Vili.

»Kaj, ali je to mogoče!« je vzkliknila Sonja. »In to kar sam od sebe priznaš?«

»Saj tega človek ne more prikriti, ali ne?« se je zasmel Vili. »Kaj bi skrival. Kar je res, je res!«

»To je res!« je komentirala Sonja. »Ko sem danes zjutraj videla Vilija prihajati na šihit v kravati, sem takoj pomislila, da morda prihaja od ljubice ali pa bo še šel na obisk k njej. Skratka, takoj sem pomislila, do ima Vili ljubico!«

»No, vidiš, Sonja! Saj sem ti rekel, da se tega ne da prikriti,« je dejal Vili.

»Vili, ali si ti že dolgo zaljubljen v to svojo, no, ljubico?« je zaničljivo mizarja Toneta.

»Oh, seveda,« je dahnil Vili. »Že več kot trideset let!«

»Ali žena ve zanj?« je takoj povprašala Sonja.

»Seveda!« je zamahnil z roko Vili. »Saj se tega ne da prikriti!«

»Kako, ne razumem,« je razburjeno dejala Sonja. »Ali se je sprijaznila s tem?«

»Kaj pa ji je drugega preostalo,« je odvrnil Vili. »Včasih je še prav vesela, če grem k njej in ne tečnarim doma!«

»Koliko pa je stara ta tvoja, no, ljubica?« je ponovno vprašal Tone.

»Ali je mlada?«

»Ni več mlada,« je pojasnil Vili. »Res pa je, da je okoli osemnajst let mlajša od mene. Saj sem jo na neki način tudi sam soustvaril!«

»Kako?« je presenečeno dejal Rudi.

»Saj veste, da moški svoje ljubice, posebej še, če so toliko mlajše, oblikujejo po svojih željah,« je pojasnila Sonja.

»Vili, kakšna je ta tvoja, no, ljubica?« je povprašal Tone. »Ali ti ljubezen vrača?«

»Včasih mi jo je, zadnja leta pa čedalje manj,« je dejal Vili. »Jaz jo ljubim in ji dajem svoje najboljše moči, ona pa mi bore malo vrača!«

»Ej, to pa ni dobro!« se je popraskal za ušesi Tone. »Ali ti je vsaj zvesta?«

»Včasih mi je bila, saj je bila vsa moja,« je odvrnil Vili. »Zadnja leta pa me kar naprej vara. Zdaj je v rokah tujcev in nekaterih domačih novodobnih kapitalistov!«

»Packa!« je vzkliknil Rudi. »Ali kljub temu še vedno zahajaš k njej?«

»Seveda!« je dejal Vili. »Vsak dan grem k njej!«

»Oh, to je ljubezen. Prava ljubezen je vedno slepa,« je vzdihnila Sonja. »Vili, ali je tvoja ljubica lepa?«

»Včasih, ko sem bil še sam mlad, je bila mlada in lepa. Zdaj pa se tudi njej poznajo leta,« je dejal Vili. »Če ne bo nič storila zase, pač pa samo za svoje novodobne ljubčke, jo bo kmalu povozil čas!«

»Ojej,« je zastokal Rudi. »Pa je vsaj pametna?«

»Včasih je bila,« je pojasnil Vili. »Zdaj pa je tako nespametna, da bolj ne bi mogla biti.«

»Prava puhloglavka!« je jezno dejala Sonja. »Zagotovo je blondinka. Zanje je znano, da imajo lepo telo, v glavi pa samo slamo!«

»Vili, zdaj pa bi bil že čas, da nam poveš, katera je ta tvoja ljubica!« je dejal Rudi.

»Saj sem vam že vse povedal o njej!« se je branil Vili.

»Zdaj nam povej samo še, katera je?« se je zarežal Rudi. »Je Ančka? Je Marijica? Je Sonja, ki je tako zadržala? Katera je?«

»Rudi, ti bom jaz že pokazala,« je jezno vzkliknila Sonja. »Jaz nisem ljubica od nobenega dedca!«

»Škoda,« je zamomljal Rudi, Sonja pa mu je požugala.

Kdo ve, kako bi se pogovor razpletel, če ne bi ravno v tistem trenutku iz kuhinje s polno skledo ričeta za repete privihrala kuharica Špela.

»Ali še niste pogruntali, katera je Vilijeva ljubica?« je smeje povprašala Špela. »Saj to je vendar očitno. Sam jo je soustvarjal, trideset let jo že vsaki dan obiskuje, daje ji vse kar je najboljšega v njem, ona, ki je lepa in puhloglava, pa mu mačehovsko vrača in ga vara. To ne more biti nihče drug kot – naša tovarna!«

»Kaj, Vili?« smo zavreščali vsi v en glas. »Ali je to res?«

»Seveda. Moja ljubica je naša tovarna!« je z otožnim glasom dejal Vili. »Že trideset let sem zaljubljen vanjo. Iz leta v leto bolj nesrečno!«

»Vili, ti si v to svojo ljubico, ki sploh ni več tvoja, preveč zaljubljen,« je energično dejala Špela. »Z ljubici je treba ravnati bolj trdo. Valentinovo gor, valentinovo dol – najbolje je, da ji še danes poveš, da jo boš takoj zapustil in si našel boljšo ljubico, če ti ljubezni ne bo bolj izdatno vračala.«

»Že, že,« je začel mencati Vili. »O tem sem že sam velikokrat razmišljal. Samo tega ne vem, kako naj to te svoji ljubici povem? Ali naj stopim na streho tovarne in začnem kričati?«

»Nikakor!« je energično dejala Špela. »Stvar je zelo preprosta. To moraš povedati njeni s slamo napolnjeni puhli glavi. Najbolje je, da to storiš takoj, dokler je naš direktor še v svoji pisarni!«

Vzornik

»Peter, kdo pa je tvoj vzornik?«

»Vi, gospod direktor.«

»Zakaj?«

»Nič se ne sekirate. Kadar česa ne znate narediti, naročite drugim!«

Pogodba o zaposlitvi

»Gospodična, ali bi šli z mano v hotelsko sobo?« povpraša poslovni partner tajnico generalnega direktorja.

»Ne.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker imam v pogodbi o zaposlitvi konkurenčno klavzulo!«

Slabost

Tajnica se zanima za službo.

»Prosim naštejte svoje dobre lastnosti,« ji reče direktor.

»Znam odlično stenografirati in tipkati, obvladam dva tuja jezika, samostojno pišem zapisnike in dopise domačim in tujim partnerjem ...«

»Imate tudi kakšno slabo lastnost?«

»Ah, eno samo, čisto majčkeno!«

»Katero?«

»Včasih malo lažem!«

Neizpolnjen ukaz

»Odrzvi sidro!« ukaže kapitan v nevihti.

»To pa ne!« odvrne mornar.

»Zakaj ne?«

»Kdo ve, morda ga bomo še kdaj potrebovali!«

Dober dokaz

»Zakaj tožite prijateljico?«

»Zato, gospod sodnik, ker mi je rekla, da sem nora!«

»Obstaja za to kakšen dokaz!«

»Seveda! To lahko potrди veliko ljudi, tudi moj mož.«

Dobre lastnosti

Tajnica se zanima za službo.

»Prosim, naštejte svoje dobre lastnosti,« ji reče kadrovski direktor.

»Od pasu navzgor ali navzdol?«

Izšli Dokumenti 4. kongresa ZSSS

Izšla je brošura Dokumenti 4. kongresa ZSSS. Na dobrih štiridesetih straneh formata A4 je najprej predstavljeno bogato dogajanje 5. decembra v dvorani Smelta v Ljubljani.

Poleg vseh govorov in povzetka razprav so objavljeni vsi dokumenti: program ZSSS, resolucije in posebni sklepi, statut ZSSS. Objavljen je tudi seznam 128 delegatov kongresa ter tujih in domačih gostov.

Brošura je oblikovana v stilu celostne podobe kongresa.

Naročilnica

Naročamo izvodov brošure **Dokument 4. kongresa ZSSS**.

Cena za izvod je 1500 tolarjev (v ceno je vključen DDV). Brošuro lahko dvignete osebno v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4. Poštnino plača naročnik ob prevzemu.

Brošuro Dokumenti 4. kongresa ZSSS nam pošljite na naslov:

Davčna številka plačnika:

Žig in podpis odgovorne osebe:

Naročilnico pošljite na naslov: ZSSS, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97, ali po faksu 01/23-17-298.

ČAS je ZA vizijo, odločnost, enotnost, trdnost, solidarnost..., za čas, ki prihaja.

Dokument 4. kongresa Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Ljubljana, 5. decembra 2002

Lučke za naše ljubčke!

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je v skrbi za svetlejšo prihodnost naših najmlajših slovenskim porodničnicam podarila posebne lučke za zdravljenje novorojenčkov z zlatenico. Da bo našim ljubčkom zdravje žarelo z lic!

brezplačen telefon 080 20 60,
www.vzajemna.si, wap.vzajemna.si

 VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.

Jaz zate, ti zame.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d.v.z., Mala ulica 5, Ljubljana

				<i>Nova Delavska enotnost</i>		FURNIR (REDKO)	UVRSTITEV TEKMOVALCA GLEDE NA REZULTAT	KEMIJSKI ELEMENT; ZNAK: LA	MESTO NA FINSKEM (IZ ČRKE: ONE)	DRŽAVA NA JZ OBALI JUŽNE AMERIKE	LATINSKI PESNIK	VISOKA OKRASNA RASTLINA	
				NEKDANJI KRATKI ŽENSKI SUKNJIČ	GORA	SNOV ZA IZDELAVO MAZIL	ZASTAVA DRUŠTVA		REKA V UKRAJINI				
				<i>Nagrada križanka št. 7</i> ZAPOR SNEŽNI ZAMET POLOŽAJ PRI SAHU 1					REKA V UKRAJINI				
				RAZKOŠNO STANOVANJE V HOTELU				ANTON NANUT	ANG. PLOŠCIN. MERA				
				MANJŠA POVRHNA POŠKODBA				GLAY. M. JUŽNE AVSTRALIJE	PEVEC LESKOVAR				
				DEL. KOLES. DIRKE									
				IVO SVETINA									
				Avtor: <i>Rudi Mur</i> UREJEN PROSTOR ZA TABORJENJE NORVEŠKI PISATELJ DUJUN VPISOVANJE MAZILO, MAST 2				SAMOGLASNIK					
GNOJILO IZ PRSTI IN ORGAN. ODPADKOV				DAN V TEDNU INDIJ									
ZNAK ZA PREPLAH				JOSIP STRITAR	VEZNIK SREDSTVO ZA NARKOZO	ŠOLSKA OCENA KOBALT							
KOMUR JE PODELJENA OBLAST Z MAZILJENJEM						MET PRI ŠPORTU	FR. ŠANSONJER (JACQUES)			DEŽELA, KI JI VLADA KNEZ	KMETIJ. USMER. GOSPODAR. POLITIKA		
PETER VILFAN			PONOS ODPRTINA V KRAŠKIH TLEH		RASTL. S KLOBUKOM MILAN ZERJAV		ENICA STENA						
	BISTROUMEN DIJAK	REKA V ITALIJI PREDSTOJ. UNIVERZE		VELIKA AVSTRALSKA PTICA		KAKOVOSTNO BELO VINO	IGRALEC BIBIČ						
PREPROSTA, HITRO NARISANA SKICA				VRSTA ZITA		SPEC. ZA OTROŠKE BOLEZNI NEUMNEŽ							
SLAVNI AM. TV VODITELJ (JAY)				? MAY WINNETOU	NAJMANJ. ENOTA FIZIKAL. KOLIČIN	MESTO OB REKI TAJO V ŠPANIJI ALUMINIJ				25. IN 1. ČRKA	VINKO ROŽIČ		
LJUĐSKA MERA ZA VINO (56 L)				ORIENT. GOSTIŠČE	PRIKAZ. ORIS		SINJSKA VITEŠKA ALKA		VRATA VELIKO MESTO V KOLUMBIJI				
OBLAST, KI TEMELJI NA STRAHOVANJU								IT. FILM. IGRALEC (GINO) KEM. EL.					
SAMOGLASNIKA V BESEDI ONA			NAPRAVA NAD ŠTEDILNIKOM 2. IN 1. SAMOGL.		ENKRAT. PREVOZ Z VOZOM ANTON OCVRK					IVAN ZAJC	JANKO DEBELAK		
	PLAČILO ZA OSKRBO TUJEGA OTROKA					MEDALJE							
CERVI, GINO (1901-74) – ITAL. FILM. IGRALEC BREL, JACQUES – FR. ŠANSONJER	ZLATO			ŠTEVNIK Z DVEMA NIČLAMA						DANSKI NOBEL. ZA MEDICINO 1943			
						KONCERT NASOPA KANTAVTOR ? SMOLAR							

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 7 (20. 2. 2003):

1: .....

2: .....

3: .....

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljena na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova in davčne številke. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 3. marca 2003.**

Pravilna rešitev gesel iz 5. številke Nove Delavske enotnosti: 1. JERNEJ KOBLAR, 2. DRAGO GRUBELNIK, 3. UROŠ PAVLOVČIČ. Nagrado 5000 tolarjev prejme Nena Vičič, Brinškova 24, 6250 Ilirska Bistrica.